

FAKAHOLOMUI mo e FAKALALOA

"Pea na'e toe 'alu 'a Mōsese kia Sihova, 'o ne pehē, "Oiaue, kuo fai 'ae angahala lahi 'e he kakai ni, pea kuo ngaohi honau ngaahi 'otua koula. Ka ko eni, kapau 'e lelei te ke fakamolemole 'enau angahala; pea kapau 'e 'ikai, 'oku ou kole kiate koe, tāmata'e i au mei ho'o tohi 'aia kuo ke tohi."

'E kisotosi 32:31, 32

“Kuo nau vave ke tafoki mei he me’a na’a ku fekau’i kinautolu” (Eki. 32:8).

Hili ha taimi nounou mei hono ma’u ‘o e Fekau ‘e Hongofulú, pea toe fakahā kiate kinautolu ke ‘oua na’a nau ngaohi ‘aitoli (Ek. 20:23), na’e ngaohi ‘e ‘Isileli ha ‘uhiki’i pulu koula ke nau lotu ki ai.

‘I he fehanga hangai mo e hē ko eni, na’e kole ‘e he ‘Otua kia Mosese ha ngofua ke ne faka’auha ‘a ‘Isileli ‘o ngaohi ia ko e pule’anga fo’ou (Ek. 32:10). Neongo ‘a e hē mei he mo’oní ‘a e kakaí, na’e tu’o ua ‘a e hufekina ‘e Mōsese ‘i he ‘ao ‘o e ‘Otua ke kole ‘a e fakamolemole na’e ‘ikai taau mo kinautolú.

Hē mei he mo’oní:

- ➡ Ko e vaivai ‘o ‘Ēloné (‘Ekisotosi 32:1-5)
- ➡ Ko e Kātoanga ‘o e ‘Ulu’i Pulú (‘Ekisotosi 32:6)
- ➡ Ko e fakamele’i ‘o e tauhi ‘aitoli (‘Ekisotosi 32:7-8)

Fakafeta’i:

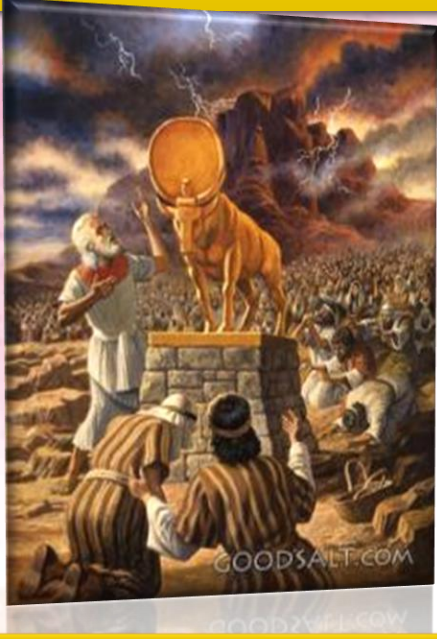
- ➡ “Tafoki mei ho’o houhau kakahá!” (Ekisotosi 32:9-29)
- ➡ “Tamate’i au mei he tohi kuó ke tohí!” (Ekisotosi 32:30-32)

HE MEI HE MO'ONI

KO E VAI'AI'ANGA 'O 'ELONE

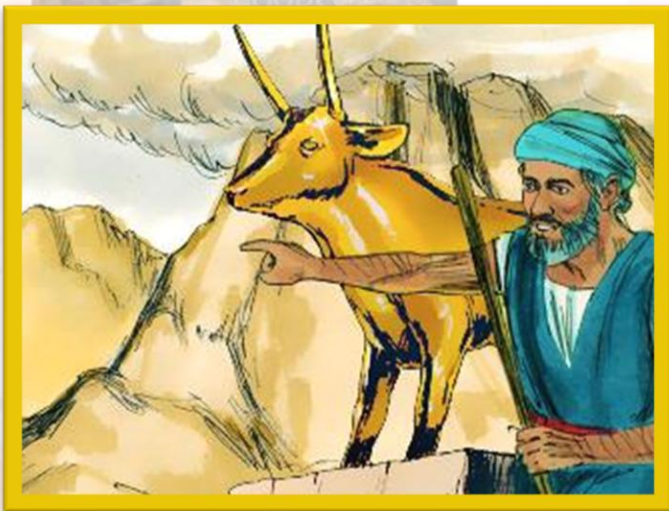
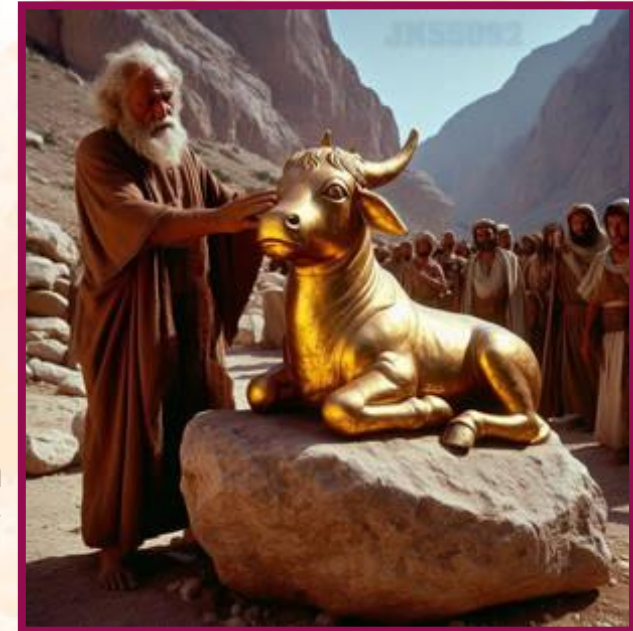
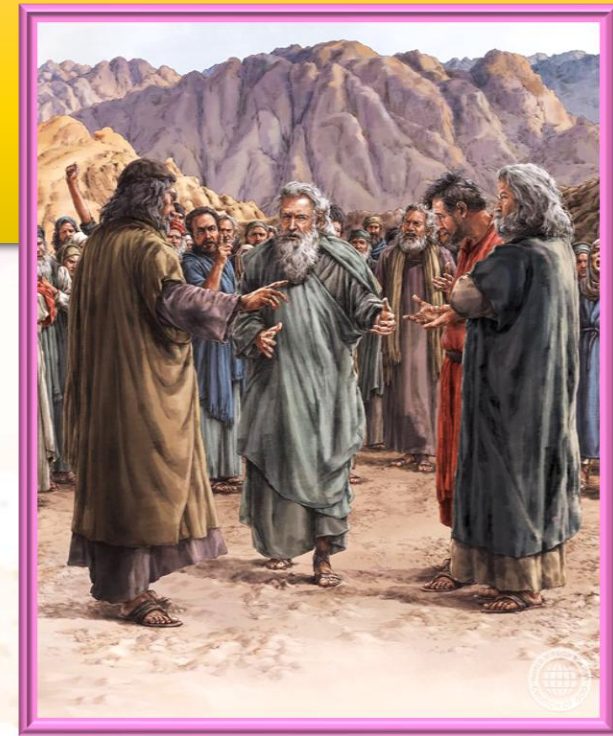
"Pea kuo mamata ki ai 'a 'Elone, pea fokotu'u 'e ia 'ae feilaulau'anga 'i hono 'ao: pea na'e fakahā 'e 'Elone, 'o pehē, "E fai 'ae katoanga kia Sihova 'apongipongi.'" (Ekesotosi 32:5)

Neongo ko e lea faka-Hepelū elohim ko e tokolahi ia 'o e "otua," ka 'oku fa'a ngāue'aki ia ke 'uhinga ki he 'Otua pē taha: "Ko Sihova au ko homou 'Otua [elohim], 'a ia na'a ku 'omi kimoutolu mei he fonua ko 'Isipite" (Ek. 20:2). 'I he 'ikai ke 'i ai 'a Mosese, na'e kole 'a e kakai kia 'Elone ke ne ngaohi ha 'elohimi 'oku hā mai 'a ia te nau lava 'o lotu ki ai. ('Eke. 32:1). Na'e 'ikai fuoloa kuo ngalo 'iate kinautolu 'a e ngaahi fekau na'a nau ma'u pea mo 'enau tukupā ke talangofua ki ai (Ek. 24:7).

Ko e 'uluaki veiveiua 'a 'Elone 'i he'ene feinga ke alea mo e kakai (Ek. 32:2) na'a ne taki ai 'a e hē mei he mo'oni kae 'ikai ke ne ta'ofi ia.

'I he 'ikai ke ne fakamanatu kiate kinautolu 'a e tapui 'o e ngaohi 'aitoli, na'e ngaohi 'e 'Elone ha ki'i pulu koula kiate kinautolu, pea ne fakahā, "Ko homou 'otua [elohim] 'eni 'e 'Isileli, 'a ia na'a ne 'omi kimoutolu mei he fonua ko 'Isipite!" (Eki. 32:4).

KO E KATOANGA 'O E PULU

"Ko ia na'e tu'u hengihengi hake 'a e kaka'i 'i he 'aho hono hokó, 'o nau feilaulau tutu, mo 'atu 'a e ngaahi feilaulau fe'ofa'akí: hili iá na'a nau nofo hifo ke kai mo inu, pea nau tu'u hake 'o fakafiefia" ('Ekesōtosi 32:6).

'I hono ngaahi 'e ha'a 'Isileli ha 'aitoli 'i he fōtunga 'o e ki'i pulu, na'a nau fakasi'isi'i ai 'a e 'Otua Māfimafi ki he 'imisi 'o ha monumanu, 'o nau lotu ki he me'amo'ui kae 'ikai ki he Fakatupu (Lom. 1:23).

Na'a nau fakakaukau ta'e'uhinga 'e lava 'e ha 'imisi tongitongi 'o tataki kinautolu. Na'e a'u nai 'o nau fakakaukau na'e hoko 'a e 'elohim tonu ko ha ki'i pulu! ('Ekesotosi 32:24)

Ko hono mo'oni, na'a nau tafoki mei he hu ki he 'Otua ki he lotu ki he kau tevolo (Teu. 32:17). Lolotonga ' enau lotu ki he ' Otuá, na'a nau tupulaki fakae'ulungāanga, he na'a nau hoko ' o hangē ko e ' Otuá. ' I he lotu ki he kau tēmenioó, na'e kamata ai ke nau tukuhifo kinautolu, he na'a nau hangē ko e kau tēmenioó na'a nau lotu ki aí.

'I he taimi 'oku 'ikai ke tau foaki ai hotau loto ki he Tupu'anga, ka tau tauhi ki ha tamapua kehe (pea 'oku tokolahi), 'e vave pe ha'atau taki kitautolu ki he ma'ulalo fakaeangama'a.

KO E KOVI 'O E TAUHI TAMAPUA

"Pea na'e folofola 'a Sihova kia Mosese, "Alu hifo, koe'uhi ko ho kakai, 'a ia na'a ke 'omi mei 'Isipite, kuo kovi ia." ('Ekesotosi 32:7)

Ke punou hifo 'i he 'ao 'o ha 'imisi (neongo 'oku ne fakafofonga'i 'a e 'Otua tonu, Kalaisi, pe ko 'Ene kau ma'oni'oni) ko e talangata'a ia ki he Fono 'a e 'Otua ('Ekesotosi 20:3-6) pea ko ia ai, ke hu ki he angahala mo e 'auha.

Ko e ha 'a e tauhi tamapua 'o e senituli 21? Ko e tauhi tamapua ko e lotu ia ki ha me'a 'oku ne fetongi 'a e 'Otua. Ko e tamapua ko ha fa'ahinga me'a pe ia 'oku ne ma'u 'etau fakakaukau, 'ofa, taimi, mo e 'atamai 'o lahi ange 'i he 'Otua, pea 'oku ne fakapopula'i 'etau fakakaukau.

Ko e ha 'a e ngaahi tamapua 'oku tau hu ki ai?
Te ke lava 'o fa'u ha'o lisi pe 'a'au. Ko ha ngaahi fokotu'u: hikisia, pa'anga, malohi, fehokotaki fe'auaki, me'akai, ngaue, mitia fakasosiale...
Ko e ha 'oku kau ki ai 'a e lotu ki he ngaahi tamapua ko 'eni? Ko hotau anga'itangatá, founa fakakaukau, ngaahi ongo'í, pea na'a mo 'etau mo'ui fakasōsialé 'oku liliu ia. 'Oku tau fakafetongi 'etau fetu'utaki mo'oni mo e 'Otua ki ha ngaahi fengaue'aki ta'e'aonga mo ta'e'uhinga he 'ikai ke ne lava 'o fakahaofi kitautolu.

TAUKAPO

"TAFOKI MEI HO'O 'ITA KAKAHA!"

"Ko e hā ka lea ai 'ae kakai 'Isipite, 'o pehē, na'a ne 'omi kovi 'akinautolu kitua'ā, ke tāmata'e 'akinautolu 'i he ngaahi mo'unga, pea ke faka'auha 'akinautolu mei he funga 'o māmani? Tafoki mei ho houhau lahi, pea lolou 'i he kovi ni ki ho kakai." ('Ekesotosi 32:12)

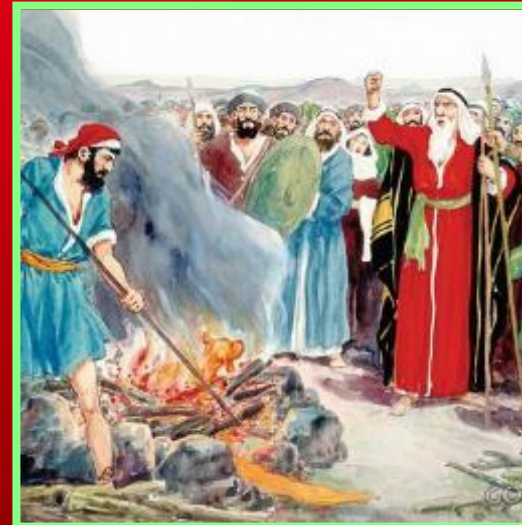
Na'e tala 'e he 'Otua kia Mosese "Koe'uhi ko ho kakai, 'a ia na'a ke 'omi mei 'Isipite, kuo nau kovi 'aupito." ('Ekesotosi 32:7).

Na'e tali lelei 'e Mosese: "'Oku 'ikai ko hoku kakai 'a kinautolu, ka ko ho kakai; na'e 'ikai ko au na'a ku 'omi kinautolu ki tu'a, ka ko koe" ('Ekesotosi 32:11). Na'e kole ange 'e he 'Otua ke ne faka'auha 'a 'Isileli ('Ekesotosi 32:10), ka na'e fakafisi 'a Mosese ke fakangofua ia.

Na'e totonu 'a e houhau 'o e 'Otua, ka na'e 'ilo 'e Mosese "'oku ikuna 'a e 'alo'ofa 'i he fakamaau" (Semisi 2:13). Hili 'ene hufekina ma'a 'Isileli, pea 'i he'ene falala kuo fakanonga 'e he 'Otua 'a 'ene houhau, na'a ne ('ita) hifo mei he mo'unga (Ek. 32:12-15). 'I he'ene sio ki he hē mei he mo'oní, na'a ne maumau'i ai 'a e faka'ilonga 'o e fuakavá: ko e ngaahi lau'i maka (Ek. 32:19).

Hili 'ene fanongo ki he ngaahi faka'uhinga vaivai 'a hono tokoua, na'e ngaue fakapapau 'a Mosese ke ta'ofi 'a e fe'au'auhi (Ek. 32:20-28).

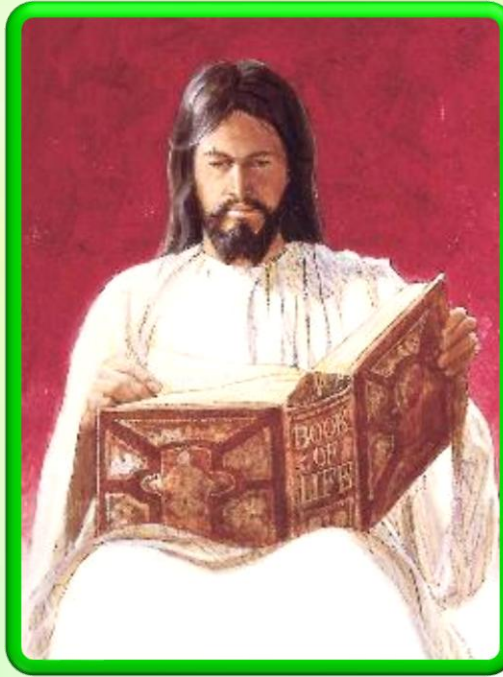

“TAMATE’I AU MEI HE TOHI KUO KE TOHI!”

Ka ko eni, kapau ‘e lelei te ke fakamolemole ‘enau angahala; pea kapau ‘e ‘ikai, ‘oku ou kole kiate koe, tāmāte’i au mei ho’o tohi ‘aia kuo ke tohi.” Ekisotosi 32:32

Na’e fakahu’unga ‘eni, ‘e to’o ‘e he ‘Otua ‘a e angahala kiate ia, pea te ne fua ia, ‘o totongi hono totongi: ko e mate (Isaia. 53:6; Lom. 6:23). Ko e me’a tofu pe ‘eni na’e fai ‘e Sisu ‘i he kolosi. Na’a ne to’o kiate ia ‘etau ngaahi angahala koe’uhi ke ne mate ‘i he mate na’e taau mo kitautolu (1 Pita 2:24).

‘I he‘ene ‘uluaki fakalaloá, na’e ta‘ofi ai ‘e Mōsese ‘a hono faka‘auha ‘o e kakaí. Ka na’e mahino ‘e ‘ikai ke toe lava ‘e he ‘Otua ‘o tapuaki’i kinautolu hili ‘a e angahala ko ‘eni. Ko ia ai, na’a ne tu’utu’uni ke ne fai ha hufekina hono ua (Ekisotosi. 32:30). Na’e loto pe ‘a Mosese ke mole ‘ene fakamo’ui ‘a’ana ‘o kapau ‘e ‘ikai ke fakamolemole’i ‘a e kakai (Ek. 32:31-32). Kaekehe, na’e ‘ikai ko ha fakamolemole angamaheni 'eni na'e kole 'e Mosese, he na'e 'ikai ke ne ngaue'aki 'a e fo'i lea faka-Hepelū angamaheni ki he "fakamolemole." Na'a ne kole ke "fua" 'e he 'Otua 'a e angahala 'a e kakai.

“Lolotonga e vaha‘ataimi ko ‘eni ‘o e tatalí, na‘e ‘i ai ha taimi ke nau fakalaulauloto ai ki he fono ‘a e ‘Otuá ‘a ia ne nau fanongo ki aí, pea ke teuteu‘i honau lotó ke ma‘u ‘a e ngaahi fakahā lahi ange te Ne fai kiate kinautolú. ‘eni, pea na‘e ‘ikai fuoloa kuo nau hoko ‘o ta‘etokanga, ta‘etokanga, mo maumau-lao [...]

‘I he‘enau ongo‘i ‘enau ta‘elavame‘á ‘i he ‘ikai ke ‘i ai honau takí, na‘a nau foki ai ki he‘enau ngaahi tui ta‘e‘uhinga motu‘á. [...] Na‘e faka‘amu ‘a e kakaí ki ha ‘īmisi ke fakafofonga‘i ‘a e ‘Otuá, pea ke ‘alu mu‘omu‘a ‘iate kinautolu ‘i he tu‘unga ‘o Mōsesé.”